

23.04.2014

Kj/9

§ 121

Kj / Kommuninvånarinitiativ om slopande av förmånen med gratis resebiljetter för politiker och stadsdirektörer

HEL 2013-001259 T 01 01 03 01

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anteckna kommuninvånarinitiativet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Antti Peltonen, förvaltningschef, telefon: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Bilagor

1 Aloite ilmaislippujen poistamiseksi

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

En kommuninvånare föreslår i sitt initiativ, daterat 4.2.2013, att de livslånga gratis resebiljetterna för före detta politiker och stadsdirektörer ska slopas. Initiativtagaren anser att biljetterna kränker likställigheten och att det är fråga om en muta. Gratis biljetter ska inte beviljas dem som har höga löner och pensioner.

Stadsstyrelsen konstaterar att enligt 28 § i kommunallagen har kommuninvånarna rätt att komma med initiativ till kommunen i frågor som gäller kommunens verksamhet. Initiativtagarna ska informeras om de åtgärder som vidtagits med anledning av ett initiativ. Fullmäktige ska minst en gång om året underrättas om de initiativ som har tagits i frågor som hör till fullmäktiges befogenhet och om de åtgärder som har vidtagits med anledning av initiativen.

Enligt 25 § i arbetsordningen för stadsfullmäktige ska stadsstyrelsen årligen senast vid ett sammanträde i april underrätta fullmäktige om de initiativ som kommuninvånare har tagit i frågor som hör till fullmäktiges befogenhet och om de åtgärder som har vidtagits med anledning av initiativen. Vid behandlingen av kommuninvånarnas initiativ tillåts diskussion. Protokollet över diskussionen ska tillhandahållas av stadsstyrelsen för beaktande vid beredningen av ärendena i fråga.

23.04.2014

Kj/9

Beslut om enskilda initiativ tillåts inte utom i fråga om hemställningsklämmor.

Stadsdirektören beslutade 7.5.2013 (97 §) ge initiativtagaren det svar som framgår av beslutshistorien.

Stadsstyrelsen anser det ovanstående vara en tillräcklig utredning i saken.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Antti Peltonen, förvaltningschef, telefon: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Bilagor

1 Aloite ilmaislippujen poistamiseksi

Tiedoksi; muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 24.03.2014 § 318

HEL 2013-001259 T 01 01 03 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee merkitä kunnan asukkaan aloitteen tiedoksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Kaupunginjohtaja 07.05.2013 § 97

HEL 2013-001259 T 01 01 03 01

Postadress

PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

23.04.2014

Kj/9

Päätös

Kaupunginjohtaja päätti antaa esitettyyn kunnan asukkaan aloitteeseen seuraavan vastauksen:

Joukkoliikennelautakunta päätti 6.2.1997, 34 § muuttaa alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteita eläkeläisten alennuslippujen ja henkilökuntavapaalippujen osalta esityslistan mukaisella tavalla. Esityslistalla todetaan, että Helsingin sisäisen tariffin elinikäinen vapaalippu myönnetään vähintään 20 vuotta kaupunginvaltuuston tai joukkoliikennelautakunnan jäsenenä sekä kaupungin johtajistossa toimineelle henkilölle. Päätös on lainvoimainen.

Päätöksen tarkoituksena on ollut palkita pitkään (20 vuotta) kaupungin luottamustoimessa toimineita henkilöitä riippumatta heidän varallisuusasemastaan tai tehtävistään luottamustoimen jälkeen.

Päätös ei ole lainvastainen tai yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen. Päätöksessä on määritelty kriteerit, joiden mukaan lippuja myönnetään. Kriteereillä on ollut tietty tarkoitus, eivätkä ne ole syrjiviä. Kaikilla kriteerit täyttävillä henkilöillä on ollut oikeus etuuteen. Siinä tapauksessa, että olisi päätetty, että jollekulle ehdot täyttäneelle luottamushenkilölle asiointilippuoikeutta ei olisi myönnetty ja toisille ehdot täyttäneille olisi myönnetty, päätös olisi voinut olla vastoin yhdenvertaisuusperiaatetta ao. henkilön osalta.

Päätöksen mukaisissa etuuksissa ei myöskään ole kyse lahjuksen antamisesta. Lahjusten antamista koskevien säännösten soveltaminen edellyttäisi sitä, että annettavalla edulla pyrittäisiin esimerkiksi vaikuttamaan kyseisten henkilöiden toimintaan palvelussuhteessa tai luottamustehtävässä. Kysymyksessä on kuitenkin veronalainen palkinnoksi pitkästä luottamustoimesta tarkoitettu etuus.

Kaupunginhallitus on lainvoimaisella päätöksellään 17.12.2012, 1434 § päättänyt, että luottamushenkilöiden palkkiosäännön ulkopuoliset asiointilippuoikeudet ovat edelleen voimassa niiden henkilöiden osalta, jotka ovat 31.12.2012 mennessä täyttäneet liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan (joukkoliikennelautakunnan) aiemmin asettamat kriteerit, ja että tämän jälkeen ei enää myönnetä uusia asiointilippuoikeuksia vastaavin perustein.

Päätös ei ole lainvastainen tai yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen. Kaupunginhallitus on päättänyt luopua tulevaisuudessa tästä palkitsemisen muodosta. Edelleen kuitenkin ennen määräpäivää kriteerit täyttäneet ovat oikeutettuja etuuteen. Kriteerejä sovelletaan edelleen keskenään yhdenvertaisesti. Lisäksi puuttuminen tällä päätöksellä jo myönnettyihin etuuksiin olisi ao. henkilöiden osalta

23.04.2014

Kj/9

voinut rikkoa hallinto-oikeudellista luottamuksensuojan periaatetta, jonka mukaan viranomaisen on otettava huomioon oikeutetut odotukset viranomaisen toiminnassa. Yksityisen tulee voida luottaa siihen, että viranomaisen toiminta ei yllättäen muutu siltä osin kuin se vaikuttaa yksityisen oikeuteen tai etuun rajoittavasti tai muuten negatiivisesti.

Kaupunginjohtaja katsoo, että aloite ei anna aihetta enempiin toimenpiteisiin. Aloite käsitellään kaupunginvaltuustossa sen työjärjestyksen mukaisesti huhtikuussa 2014.

Päätöksen perustelut

Kunnan jäsen on 4.2.2013 päivätyllä aloitteellaan esittänyt, että elinikäiset ilmaiset matkaliput peruutetaan entisiltä poliitikoilta ja kaupungin johtajilta. Aloitteen tekijä katsoo, että lipuilla loukataan yhdenvertaisuutta ja kyseessä on lahjus. Hyväpalkkaisille ja suurta eläkettä saaville ei tulisi myöntää matkalippuja.

Kuntalain 28 §:n mukaan kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet. Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 25 §:n mukaisesti kaupunginhallituksen tulee esittää valtuuston tietoon vuosittain viimeistään sen huhtikuussa pidettävässä kokouksessa valtuuston toimivaltaan kuuluvissa asioissa kunnan asukkaan aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Luottamushenkilöiden palkkioita koskevana aloite kuuluu kaupunginjohtajan vastattavaksi.

Vastaus perustuu hallintokeskuksen oikeuspalveluiden lausuntoon, jonka laatimisessa on käytetty hyväksi liikennelaitos-liikelaitokselta saatuja tietoja.

Lisätiedot

Antti Peltonen, vs. päätösvalmisteluyksikön päällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Hallintokeskus Oikeuspalvelut 13.3.2013

HEL 2013-001259 T 01 01 03 01

Oikeuspalvelut toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kaupunginvaltuustolle on tehty aloite, jossa katsotaan, että poliitikoille ja kaupungin johtajille myönnettyjen ilmaisten elinikäisten asiointilippujen osalta on kyse lahjuksesta.

Jos ilmaisia vuosilippuja myönnetään, ne kuuluisivat aloitteen tekijän mukaan ensi sijassa kansaneläkeläisille ja työttömille estämään henkilön syrjäytymistä eikä suurituloisille. Aloitteen tekijä katsoo, että pienelle mutta varakkaalle ryhmälle on järjestetty erikoisetuja, jotka loukkaavat Helsingin kaupungin asukkaiden yhdenvertaisuutta.

Oikeuspalvelut toteaa, että joukkoliikennelautakunta päätti 6.2.1997, 34 § muuttaa alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteita eläkeläisten alennuslippujen ja henkilökuntavapaalippujen osalta esityslistan mukaisella tavalla. Esityslistalla todetaan, että Helsingin sisäisen tariffin elinikäinen vapaalippu myönnetään vähintään 20 vuotta kaupunginvaltuuston tai joukkoliikennelautakunnan jäsenenä sekä kaupungin johtajistossa toimineelle henkilölle.

Kaupunginhallitus on edelleen lainvoimaisella päätöksellään 17.12.2012, 1434 § päättänyt, että luottamushenkilöiden palkkiosäännön ulkopuoliset asiointilippuoikeudet ovat edelleen voimassa niiden henkilöiden (liite 1) osalta, jotka ovat 31.12.2012 mennessä täyttäneet liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan aiemmin asettamat kriteerit ja että tämän jälkeen ei enää myönnetä uusia asiointilippuoikeuksia vastaavin perustein. Päätökset eivät ole lainvastaisia.

Päätökset eivät ole yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisia. Siinä tapauksessa, että kaupunginhallitus olisi päättänyt, että jollekulle aiemmat ehdot täyttäneelle luottamushenkilölle tai kaupungin johtajistossa toimineelle asiointilippuoikeutta ei olisi enää myönnetty ja toisille ehdot täyttäneille olisi myönnetty, päätös olisi voinut olla vastoin yhdenvertaisuusperiaatetta ao. henkilön osalta.

Päätöksissä ei myöskään ole kyse lahjuksen antamisesta.

Kaupunginhallituksen päätöksessä ei ylipäätään voi olla kyse lahjuksesta, koska lahjusten antamista koskevien säännösten soveltaminen edellyttäisi sitä, että kaupunginhallituksen päätöksellä annettaisiin etu, jolla esimerkiksi pyrittäisiin vaikuttamaan kyseisten henkilöiden toimintaan palvelussuhteessa tai kaupungin luottamustehtävässä.

Lisätiedot

Ritva Leppäniemi-Myllynen, kaupunginasiames, puhelin: 310 36182
ritva.leppaniemi-myllynen(a)hel.fi